

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2006/128

BETREFT: Basisonderwijs: Bijdrage voor knutselmateriaal en sponsors op de schoolwebsite.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 17.01.2006

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 17 januari 2006.

Bij mail van 24 januari 2006 werd verzoeker geïnformeerd over de zittingsdag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

- Mag een basisschool een bijdrage vragen aan de ouders voor knutselmateriaal? Het gaat om 10 euro per jaar. Bovendien knutselt men in het eerste en tweede jaar nagenoeg niet en moet in de andere klassen meestal nog materiaal worden meegebracht door de leerlingen zelf. Deze bijdrage werd wel vermeld op de bijdragelijst die bij het begin van het schooljaar aan elke leerling werd meegegeven.

- Mag de school sponsorgelden verwerven door vermelding van de sponsors in een apart menu van zijn website?

Met een simpele vermelding op een apart menu moet men wel al doelbewust naar de sponsors willen doorklikken en krijgt men geen ongewenste en ongevraagde banner te zien.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

13 februari 2006, 12u.30

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Hilde Timmermans, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Art. 76

Ieder schooljaar krijgen de schoolbesturen een werkingsbudget voor de werking, de uitrusting, het groot onderhoud en de administratieve ondersteuning van hun scholen, voor het werken aan rationeel energieverbruik in hun scholen en voor de kosteloze verstrekking van leerboeken en schoolbehoeften aan de leerlingen.

Bij de aanwending van het werkingsbudget moet ieder schoolbestuur rekening houden met een gelijke behandeling van al zijn gefinancierde of gesubsidieerde scholen en van al zijn leerlingen.

Art. 51.

§4. Een schoolbestuur dat reclameboodschappen toelaat, dient een aantal principes na te komen. Het schoolbestuur waakt erover dat:

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen;

2° facultatieve activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen, behoudens indien de reclameboodschappen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° de reclameboodschappen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° de reclameboodschappen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Bijdrage voor knutselmateriaal

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening voor leerlingen georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen of ontwikkelingsdoelen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid voor het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De Commissie wijst op de regelgeving die stelt dat al hetgeen noodzakelijk is in het kader van eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basisonderwijs kosteloos dient te zijn voor de ouders. Naast de internationale en nationale verplichtingen inzake kosteloosheid basisonderwijs is er artikel 76 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997. Dit laatste houdt een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur in voor een basisuitrusting bij de opstart van een school en de verdere werking ervan. De schoolbesturen ontvangen een werkingsbudget van de overheid voor onder meer de uitrusting van de school. Hiervoor kan geen bijdrage gevraagd worden aan de ouders.

De Commissie zorgvuldig bestuur gaat ervan uit, rekening houdend met de beperkte gegevens in het dossier, dat het gaat om knutselmateriaal dat door alle kinderen in de klas gebruikt wordt in het voor iedereen voorziene lesprogramma. Dergelijk materiaal dient voor de ouders kosteloos te zijn.

Een aantal andere diensten of goederen zijn evenwel niet noodzakelijk in het kader van eindtermen en ontwikkelingsdoelen en hiervoor kan een bijdrageregeling gelden. Voor zover de participatieprocedures zijn nagekomen zijn de ouders verplicht deze door de school gemaakte kosten, te betalen.

Reclame op de schoolwebsite

Een schoolwebsite maakt niet direct deel uit van het opvoedings- en onderwijsproces in strikte zin en kan ondergebracht worden bij de facultatieve schoolactiviteiten. Het betreft dus geen reclame bij verplichte onderwijsactiviteiten, leermiddelen of didactisch materiaal.

Voor een lokale onderwijsgemeenschap kan een schoolwebsite in verband gebracht worden met facultatieve activiteiten in ruime zin. Niettegenstaande het raadplegen van een schoolwebsite een individuele beslissing van de internaut (ouder, leerling, derde geïnteresseerde), is een website per definitie een medium dat toegankelijk is voor het groot publiek, dus ook voor personen die, in tegenstelling, zoals leerkrachten, leerlingen en hun ouders, geen enkele band hebben met de school. De schoolwebsite wordt in de perceptie van het publiek wel beschouwd als een onderdeel van de onderwijsgemeenschap.

De Commissie zorgvuldig bestuur is dan ook de mening toegedaan dat een schoolwebsite ongeacht de eigenaar of de organisator vrij dient te zijn van reclame, zowel commerciële boodschappen als vermeldingen van bedrijven en producten. Het kan niet de bedoeling zijn dat de school tijd en energie besteed aan de promotie van commerciële bedrijven en producten, o.a. via een schoolwebsite. De schoolleiding moet ook nagaan of de aard van de bedrijven en de producten die in de publiciteit vermeld worden niet strijdig is met de onderwijsregelgeving inzake sponsoring en reclame. Daarbij komt dat de school, via de schoolwebsite, ten aanzien van het publiek zich dan niet aandient als een leer- en opvoedingsgemeenschap, maar als een promotor van commerciële belangen.

De Commissie wenst het onderscheid bewaard te zien tussen een aanvaardbare discrete sponsorvermelding die enkel zichtbaar is voor de directe gebruikers van een gesponsord goed of voorziening en anderzijds reclame en sponsorvermeldingen die gericht zijn naar het breder publiek. Scholen gaan, wanneer zij de steun van een sponsor willen honoreren, beter niet verder dan eerstgenoemde interne discrete sponsorvermelding. De Commissie is van oordeel dat de school moeilijk haar geloofwaardigheid en onafhankelijkheid kan tonen aan een ruimer

publiek wanneer zij zonder meer reclame of sponsorvermeldingen op de schoolwebsite toelaat.

Het systematisch werken met reclame (boodschappen en vermeldingen) op een schoolwebsite die algemeen toegankelijk is voor het publiek, is strijdig met de decretale principes inzake reclame.

Brussel, 13 februari 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter